

TOSHKENT METROPOLITENIDA ISH TAHLILI

Toshkent davlat transport universiteti Magistratura bo'limi MHXT-6 guruh talabasi

Pardaboyev Humoyun Ravshan o'g'li

humoyunpardaboyev@gmail.com

+998904003515

Annotatsiya. Maqolada Toshkent Metropolitenida yo'lovchilarga qulaylik tug'dirish maqsadida vagonlarning eskirgan turlarini yangilash, bekatlarda yorug'lik miqdori kam bo'lganlari inobatga olgan holda yorug'lik miqdorini normallashtirish, kassa atrofida yo'lovchilar kutib qolmasligi uchun kassa hodimlarini ko'paytirishbundan tashqari ish grafiklariga mos ish tahlili va shu kabi muammolarning yechimlar ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar. Axoli soni, qulayliklar, muammolar, harakat xavfsizligi, tig'iz vaqtlar, statistika natijalari.

Аннотация. В статье рассматривается модернизация устаревших типов вагонов в Ташкентском метрополитене с целью повышения комфорта пассажиров, нормализация количества освещения на станциях с учетом низкого количества света, увеличение персонала кассы, чтобы пассажиры не ждали вокруг кассы, а также анализ работы, соответствующий графику работы, и решения аналогичных проблем.

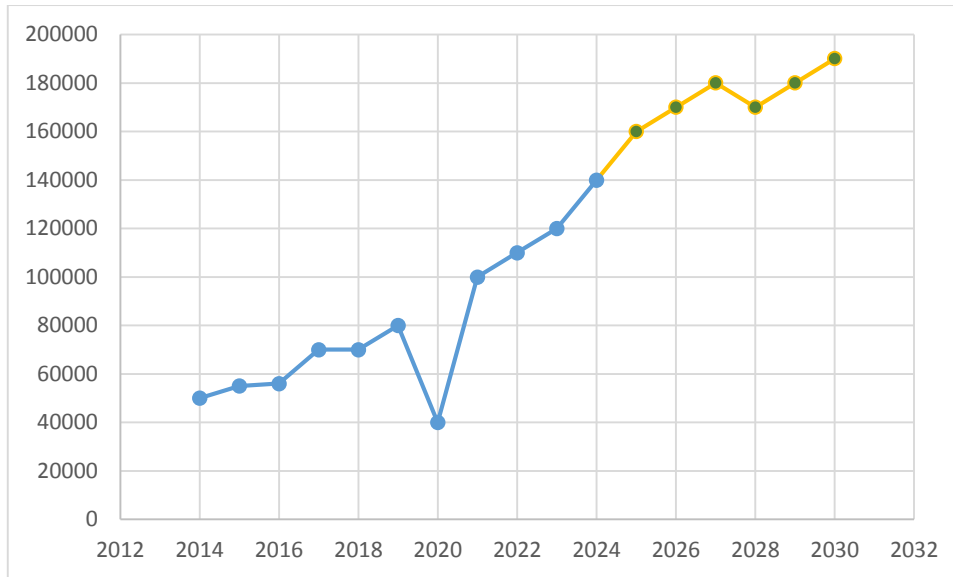
Ключевые слова. Количество осей, удобства, проблемы, безопасность движения, время простоя, статистика результатов.

KIRISH.

Hozirgi kunga kelib, dunyo zamonaviylashib, rivojlanib, o'zgarib, yangi texnikalarga ehtiyoj sezib bormoqda. Shu sababli ham butun hamjamiyatimiz yangiliklarni kashf etish, hali ishlanmagan texnikalarni yaratish maqsadida turli xildagi izlanishlarni olib bormoqda. Shu bilan bir qatorda bizning davlatimiz ham ushbu texnologiyalar ortidan ketmoqda. Ushbu texnikalarga transport sohasini misol qilib olishimiz mumkin. Butun dunyo hozirgi kunga kelib, avtomobil, avtobus, metro, poyezd, samalyotga ehtiyoj sezmoqda.

MUHOKAMA VA NATIJALAR. Toshkent Metropolitenida tig'iz vaqtlarda harakat xavfsizligini ta'minlash uchun yo'lovchilar sonining ortib ketishini oldini olish ya'ni bunda

yo'lovchilarga qulaylik tug'dirish maqsadida vagonlarning eskirgan turlarini yangilash, bekatlarda yorug'lik miqdori kam bo'lganlari inobatga olgan holda yorug'lik miqdorini normallashtirish, kassa atrofida yo'lovchilar kutib qolmasligi uchun kassa hodimlarini ko'paytirish, yo'lovchilar poyezddan tushganida qaysi yonalishga ketishlarini bilishlari uchun afishalar sonini ko'paytirish va shu kabi muammolar va ularning yechimlarini tahlil qilamiz.

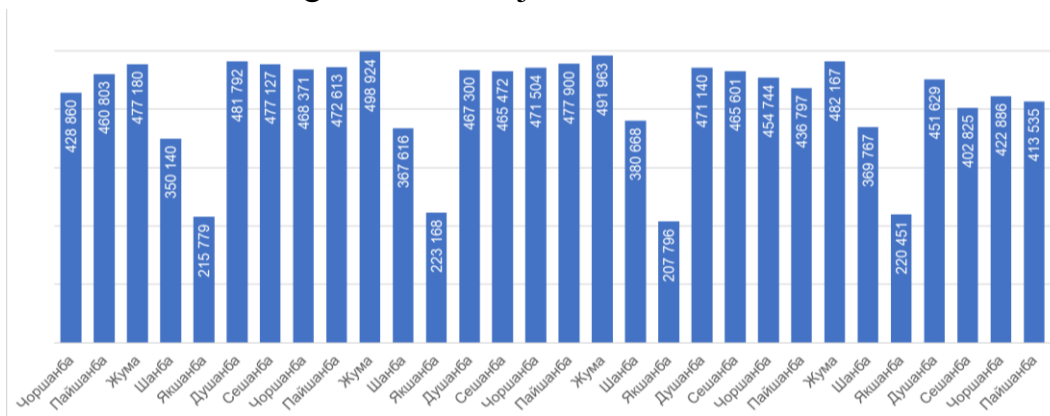

Toshkent metropolitenda yo'lovchi tashish hajmi prognozi

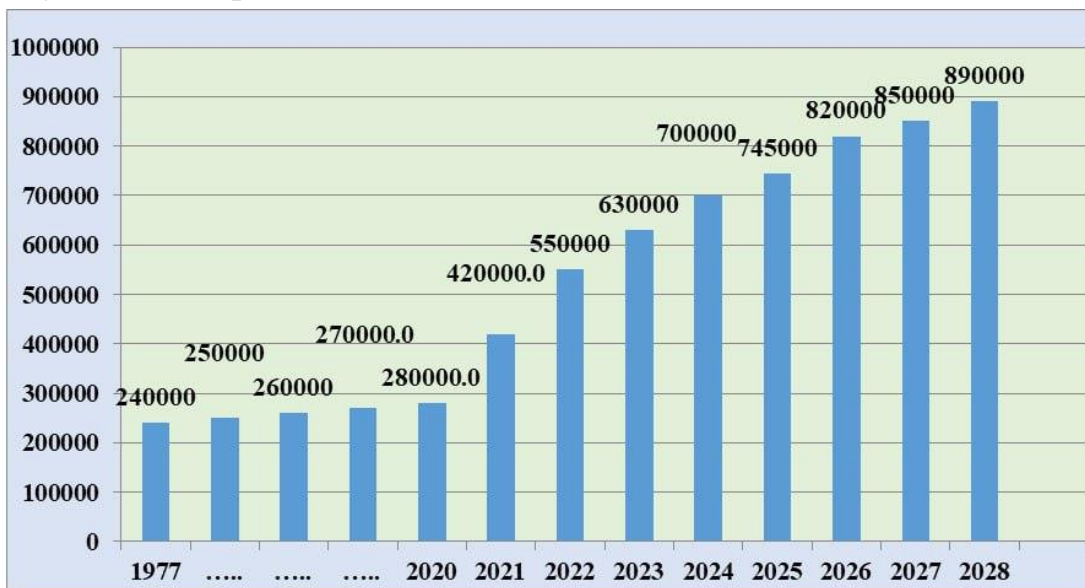
Bugungi kunda uzoqni yaqin, tez va oz fursatda manzilimizga eltayotgan Toshkent metropoliteni O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi huzurida tashkil etilgan unitar korxonaga hisoblanadi. Dastlab temiryo'llari kompaniyasi tarkibiga kirgan. 1977-yilning 6-noyabridan faoliyat yurita boshlagan. Uzunligi jihatidan 67,2 km ni tashkil etib, 4 ta liniya va 48 ta stansiyadan iborat. Bulardan 31 tasi yerosti va qolgan 17tasi yerustki qismini kesib o'tadi. 2016- yildan 16-oktyabrgacha "O'zbekiston temir yo'llari" ning tasarrufida bo'lib, 2021-yil 16- oktyabrdagi PQ- 5260-son qarori bilan "Toshkent metropoliteni" DUK ga aylantirildi va hozirda O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi tasarrufiga o'tkazildi.

Metropolitenda yo'lovchi oqimining o'zgarish dinamikasi tahlili Dashbord usuli asosida hafta kunlari, kun soatlari, Metropoliten yo'nalishlari hamda bekatlari kesimida o'tkazildi. Natijada, kunlik tashilayotgan jami yo'lovchilar soni 473 ming nafar ekanligi aniqladi. Hafta kunlari kesimida kunlik tashilgan yo'lovchilar soni 498 ming nafardan 203 ming nafargacha o'zgarib, haftaning seshanba va juma kunlari o'rtacha tashilayotgan

yo'lovchilar salmog'idan mos ravishda 4.7 va 5.2% ko'p, yakshanba kuni esa 46.1% kam yo'lovchi tashilayotgani aniqlanadi. Shu sababli, tig'iz vaqtdagi kunlik yo'lovchilar o'zgarish dinamikasi taxlili haftaning seshanba va juma kunlarida o'tkaziladi.

01.10.2023 yilning statistik ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekiston aholisi 36 599 mln.dan, 37 649 mln. ga yetkanini ko'rsatmoqda. Shunday ekan aholi qatlamining ortishi o'z navbatida oziq-ovqat sanoatining jadallashuviga, bog'cha, maktab, oliygozlarning ortishiga, inson ehtiyojini qondiruvchi barcha tamoyillarning tez suratlarda o'sishiga imkon yaratadi. Shunday ekan, transport sohasi ham bundan mustasno emas.

Toshkent metropolitenda yo'lovchilar hajmining o'zgarishi, va kelajakda yo'lovchilar sonining kutilayotgan ortishi.

Binobarin transport vositalaridan foydalanishning qonun-qoiadalari, joylarda avtobus qatnovlarining sonining ortishi, oliygohlardagi darslar boshlanish soatlarning ketma-ketlikda qo'yilganligi, xavfsizlikning universal vakolatidir. Ayniqsa metropolitandagi holatlar yuzasidan ham chora-tadbirlar ko'rib chiqilmoqda. Metropolitenlarning tarkibiy jihatini ko'paytirish shular jumlasidandir. Albatta turli hil noqulayliklarning kelib chiqish sabablari, Toshkent metropolitenida tig'iz soatlarda harakat xavfsizligini ta'minlash ham bugungi kunning asosiy vazifalaridan biridir.

XULOSA. So'nggi yillarda metropoliten qamrovini kengaytirish maqsadida qo'shimcha 32 kilometr yo'l qurildi, 21 ta yangi stansiya ishga tushirildi. 15 ta zamonaviy metro poyezdlari olib kelindi. Yangi yo'nalishlar poytaxtning Yashnobod, Mirobod, Sergeli, Yangihayot va Yunusobod tumanlaridan o'tib, aholining kundalik qatnoviga qulaylik yaratdi. Bugungi kunda metropolitendan foydalanadigan yo'lovchilar soni 5 barobarga oshib, kunlik qatnov 720 mingtaga yetdi. Kunning tig'iz vaqtida poyezdlar kelish vaqti avvalgi 5-7 daqiqadan 2 daqiqagacha qisqardi.

ADABIYOTLAR

1. Dilmurod Butunov Baxodirovich, Sokijon Khudayberganov Kobiljonovich, Shinpolat Suyunbaev Mansuralievich. *Modeling of unproductive losses in the operation of a sorting station* / European Journal of Molecular & Clinical Medicine, 2020, Volume 7, Issue 2, Pages 277-290, (https://ejmcm.com/article_2070.html).

2. Ризакулов, Ш.Ш. Основные проблемы обеспечения безопасности движения поездов на железных дорогах Узбекистана / Ш.Ш. Ризакулов // Известие ПГУПС. – 2014. – Вып. 3 (40). – С. 29–36.

3. Dilmurod B. Butunov. *Estimation of inefficient losses in railroad yard operation* / D.B. Butunov, A.G. Kotenko // Emperor Alexander I St. Petersburg State Transport University, 2018, Volume 15, Issue 4, Pages 498-512. (<https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-neproizvoditelnyh-poter-v-rabote-sortirovochnoy-stantsii>)

4. Ризакулов, Ш.Ш. Исследование влияния организационной структуры национальной транспортной компании на систему обеспечения безопасности движения поездов (на примере «Узбекистон темир йуллари» Uzbekistan Railways) / Н.А. Журавлева, Ш.Ш. Ризакулов // Журнал «Sciences of Europe», Прага, Чехия. – 2016. – С. 41-49.